

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO DĖL SUTIKIMO REORGANIZUOTI KULTŪROS PAVELDO CENTRĄ
PROJEKTO (TAP 2022-09-06 REG. Nr. 22-12157) DERINIMO PAŽYMA**

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas arba iš dalies priimtas (nurodyti motyvus) pastabas ir pasiūlymus
1.	Kultūros paveldo centras 2022-09-21 Nr.(6.1)2-561	<p>1. Prieštarauja bei neatitinka Lietuvos Respublikos Seimo, Lietuvos Respublikos Prezidento ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės eksperto Lietuvos Respublikos Valstybinės kultūros paveldo komisijos (toliau – Komisija) nutarimui ir sprendimams. 2021 m. liepos 2 d. sprendimo Nr. S-2(6.2.-243) „Dėl Kultūros paveldo dokumentavimo centro“ 1.4 punktui: „Kultūros paveldo centrą pertvarkyti arba reorganizuoti į kultūros paveldo tyrimų ir dokumentavimo centro – apskaitos dokumentų ir tyrimų sąvado valdytojo funkcijas atliekančią įstaigą, kaupiančią duomenų banką, kurio informacija skirta Kultūros vertybių registro ir inventorizavimo fondo sudarymui ir viešinimui (šias funkcijas realizuoja Kultūros paveldo departamentas prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos). Institucija turi būti įpareigota rinkti ir pagal bylų nomenklatūrą archyvuoti tyrėjų asmeninių archyvų, reorganizuojamų paveldotvarkos įstaigų, be valdytojų likusių fondų, iki skaitmeninio laikotarpio sukurtą tyrimų ir restauravimo darbų medžiagą. Dokumentų sąvado kūrimui ir valdymui bei kitų, centrui naujai priskirtų funkcijų vykdymui, turi būti skiriamas pastovus ilgalaikis programinis finansavimas”.</p> <p>2. Pažeidžia skaidrios veiklos principus, kai apskaitos, tvarkybos ir kontrolės viešojo administravimo, šiuo</p>	<p>1. Neatsižvelgta. Kultūros ministerija nenumato kurti dar vienos pavaldžios įstaigos. KPC planuojamas išskaidymas nereiškia esamos veiklos panaikinimo. Darbo santykiai tęsis tomis pačiomis sąlygomis, nepriklausomai nuo funkcijų perdavimo sąlygų (Lietuvos Respublikos darbo kodekso 51 straipsnio 1 dalis). Pabrėžtina, kad pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą (5 straipsnio 10 dalies 5 ir 12 punktai., 8 straipsnis), būtent Departamentui priskirtos funkcijos, apima nekilnojamojo kultūros paveldo inventorizavimo, atskleidimo ir stebėsenos organizavimą ir koordinavimą bei Registro, kuriame registruojamos nekilnojamosios kultūros vertybės, tvarkymą bei su Registru susijusių dokumentų kaupimą, tvarkymą ir saugojimą. Tačiau šiomis Departamento funkcijomis siejami tikslai įgyvendinami KPC vykdant KPC nuostatuose (patvirtintuose Departamento direktoriaus 2006 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. Į-003 (registruoti Juridinių asmenų registre 2018 m. rugpjūčio 16 d.)) numatytas funkcijas (kurių iš viso yra 4, tame tarpe viena - nesavarankiška), kurios įstatymiškai nėra priskirtos.</p> <p>2. Neatsižvelgta. KPC, nebūdamas viešojo administravimo subjektu ir nevykdydamas įstatymiškai įtvirtintų kultūros paveldo apsaugos funkcijų, neturi prievolės laikytis Viešojo</p>

		<p>atveju net tyrimų ir apskaitos dokumentacijos rengimo funkcijos koncentruojamos vienoje viešojo administravimo institucijoje – Kultūros paveldo departamente prie Kultūros ministerijos. Apskaitos proceso kartu su paveldotvarka (pagal apskaitos dokumentaciją rengiami paveldotvarkos projektai, išduodamos jiems sąlygos, jie derinami) ir kontrolės (tikrinama kaip paveldotvarkos projektai yra įgyvendinami ir kaip vertybių valdytojai užtikrina dokumentacijoje nustatytų vertingųjų savybių išsaugojimą) koncentravimas vienoje institucijoje yra nepateisinamas ir ypač rizikingas korupcijos požiūriu.</p> <p>3. Pažeidžia nekilnojamojo kultūros paveldo tyrimų bei visos apskaitos (toliau – Apskaita) dokumentacijos projektų rengimo nepriklausomumo principą ir kelia neleistino administracinio poveikio riziką. Patvirtinus Nutarimo projektą ir įgyvendinus siūlomą reorganizaciją, Departamento darbuotojai patys atliks tyrimus, patys rengs minėtų aktų projektus, patys sudarys Vertinimo tarybas ir konkrečias jų posėdžių darbotvarkes, patys pristatys Vertinimo taryboms projektus, patys kontroliuos dokumentų kokybę bei jų atitikimą teisės aktų reikalavimams. Manome, kad tai suderinama nei sklandaus darbų organizavimo, nei korupcijos</p>	<p>administravimo įstatyme įtvirtintų principų: atsakomybės už priimtus sprendimus, draudimo keisti į blogąją pusę, įstatymo viršenybės, efektyvumo, objektyvumo, proporcingumo, skaidrumo, nors jų rengiamuose dokumentų projektuose dažnu atveju išplečiamos NKPAĮ nuostatos, taip sukeltas teisines pasekmes, papildomą našą nekilnojamojo turto valdytojams. Planuojama pertvarka neigiamo poveikio kultūros paveldo apsaugai nesukels, nes visos KPC funkcijos bus toliau vykdomos, o ilgi, sudėtingi ir neracionalūs kultūros paveldo apskaitos procesai bus sumažinti vienoje institucijoje sutelkus visiems apskaitos proceso etapams reikalingas kompetencijas, kartu šį procesą efektyvinant ir sudarant prielaidas geresniam paveldo apsaugos administravimui. Įgyvendinus KPC pertvarką apskaitos procesas visa apimtimi, kaip ir nurodyta NKPAĮ, bus organizuojamas ir vykdomas Departamento, taip bus užtikrinamas ir Viešojo administravimo įstatyme įtvirtintų principų laikymasis, kurį kontroliuos už kultūros paveldo apsaugos administravimą atsakinga institucija - Kultūros ministerija.</p> <p>3. Neatsižvelgta.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad ir dabar, apskaitos organizavimo ir vykdymo procesas, kaip ir numatyta Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 5 straipsnio 10 dalies 5 punkte ir 12 punktuose ir 8 straipsnyje, vykdomas Departamento, t. y. parengti vertinimo tarybos aktų projektai yra teikiami nepriklausomoms Vertinimo taryboms, kurios turi viešojo administravimo subjekto statusą ir kurios ir yra veiklos skaidrumo užtikrinimo garantas. Paminėtina, kad būtent Vertinimo tarybos pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 8 straipsnio 5 dalį nustato nekilnojamųjų kultūros vertybių reikšmingumą, kultūros paveldo objektų ar vietovių vertingąsias savybes ir apibrėžia teritorijų ribas, t. y. sprendžia dėl apsaugos reikalingumo nekilnojamosioms</p>
--	--	---	--

		<p>prevencijos požiūriu.</p>	<p>kultūros vertybėms, nustato vietinio, regioninio ar nacionalinio reikšmingumo lygmenį bei tikslina minėtų reikšmingų lygmenų nekilnojamųjų kultūros vertybių apskaitos duomenis, kurių funkcijos yra nurodytos Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų pavyzdiniuose nuostatuose.</p> <p>Inventorizavimo, tyrimų, vertinimo tarybų aktų projektų rengimo veiklą ir jas vykdančių specialistų sutelkimas Departamente, užtikrins atskleidimo ir apskaitos procesų efektyvesnį valdymą bei neplanuotų ir skubių darbų atlikimą perskirsčius užduotis. Minimizuojamos laiko sąnaudos ir optimizuojamas procesas: inventorizavimui reikalinga informacija bus kaupiama ir sisteminama už inventoriaus duomenų bazę ir inventorizavimo procesus valdančioje įstaigoje, užduotys parengti apskaitos dokumentus formuojamos tiesiogiai, žinoma tiksli jų vykdymo pradžia ir prognozuojama pabaiga leis paprasčiau planuoti nepriklausomų Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų darbą (užduočių vykdymo stebėseną bus užtikrinama per vieną dokumentų valdymo sistemą, o rezultatai nedelsiant pateikiami Vertinimo tarybų darbą organizuojantiems kolegoms). Funkcijų sutelkimas Departamente padėtų Ministerijai formuoti efektyvesnę paveldo apskaitos ir apsaugos strategiją, nustatant tikslus ir metinių apskaitos planų rengimo prioritetus pavaldžiai už kultūros paveldo apsaugą atsakingai įstaigai. Apskaitos organizavimo ir vykdymo procesas ir dabar vykdomas Departamento, t. y. parengti vertinimo tarybos aktų projektai yra teikiami nepriklausomoms Vertinimo taryboms, kurios turi viešojo administravimo subjekto statusą ir kurios taip pat yra veiklos skaidrumo užtikrinimo garantas. Paminėtina, kad būtent Vertinimo tarybos pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 8 straipsnio 5 dalį nustato nekilnojamųjų kultūros vertybių reikšmingumą, kultūros paveldo objektų ar</p>
--	--	------------------------------	--

		<p>4. Pažeidžia teisės aktų rengimo svarbiausius principus. Neatliktas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas. Nepateiktas vertinimas kodėl užsibrėžtų tikslų (kokių?) negalima pasiekti kitomis priemonėmis, neįvertintas proporcingumo principas, įvertinantis kylančią naštą, atvirumo ir skaidrumo, reiškiančio, kad Nutarimo projektas parengtas ir pateiktas derinimui jo niekaip neaptarus (Centras apie teisinę iniciatyvą sužinojo 2022-08-31), neieškojus jokių kitų galimų variantų su siūloma reorganizuoti institucija, efektyvumo, reiškiančio siūlomo teisinio reguliavimo alternatyvas bei ekonomiškiausius sprendinius.</p>	<p>vietovių vertingąsias savybes ir apibrėžia teritorijų ribas, t. y. sprendžia dėl apsaugos reikalingumo nekilnojamosioms kultūros vertybėms, nustato vietinio, regioninio ar nacionalinio reikšmingumo lygmenį bei tikslina minėtų reikšmingų lygmenų nekilnojamųjų kultūros vertybių apskaitos duomenis, kurių funkcijos yra nurodytos Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų pavyzdiniuose nuostatuose. Šiuo atveju Departamento ir KPC atliekamos funkcijos yra tik procedūrinio pobūdžio: Departamentas techniškai aptarnauja Vertinimo tarybas, o vertinimo tarybų akto projektus Vertinimo taryboms rengia KPC ir Departamento specialistai (nors ta daryti gali ir kiti asmenys).</p> <p>4. Neatsižvelgta. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas. Sprendžiama problema ir siūlomos priemonės yra detaliai aprašyti teikime.</p>
--	--	---	--